

Slajd 1

Przeciwdziałanie poważnym awariom – właściwości organów, odpowiedzialność i podstawy prawne w Niemczech

Ruth Oldenbruch

Referentka w wydziale "bezpieczeństwo urządzeń" Ministerstwa Środowiska,
Ochrony Naturalnej i Bezpieczeństwa Reaktorów w RFN

Międzynarodowe warsztaty o bilateralnym zastosowaniu porozumienia o wypadkach przemysłowych UNECE
Stubice, 09. wrzesień 2009 r.

Slajd 2

Niemcy w centrum Europy

Slajd 3

Niemcy i ich 9 krajów sąsiadujących

Slajd 4

Federalna struktura Niemiec

1. 16 krajów związkowych
2. 13 krajów związkowych nie będących miastami
3. 3 kraje związkowe będące miastami

Slajd 5

Odpowiedzialność w zakresie bezpieczeństwa urządzeń

Rząd Niemiec

- Ministerstwo Środowiska: Zastosowanie europejskiego prawa o awariach (wyjątek: ochrona przed katastrofami / zewnętrzne planowanie nagłych przypadków)
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych: Funkcja koordynacyjna w zakresie ochrony przed katastrofami

Lokalne centrum

Rząd Niemiec

- Ministerstwa spraw wewnętrznych krajów związkowych + urzędy regionalne: Zastosowanie europejskiego prawa o awariach, ochrona przed katastrofami / zewnętrzne planowanie nagłych przypadków
- Wykonanie prawa o awariach: Ministerstwa Środowiska + urzędy regionalne; Ministerstwa Spraw Wewnętrznych + urzędy regionalne ochrony przed katastrofami

Slajd 6

Podstawy prawne (1)

Porozumienie UN/ECE o skutkach wypadków przemysłowych na terenie wielu państw (krótko: porozumienie o wypadkach przemysłowych)

- Wejście w życie 19 kwietnia 2000r.
- 1998 ratyfikowanie przez Niemcy (jako 11 państwo łącznie i jako 4 państwo członkowskie UE)
- Ratyfikacja przysporzyła niewiele problemów ze względu na już istniejące regulacje (II wytyczna Seveso oraz zarządzenie o wypadkach)

Slajd 7

Podstawy prawne (2)

Wytyczna 96/82/EG Rady z 9.12.1996 opanowania zagrożeń przy ciężkich wypadkach z niebezpiecznymi substancjami (krótko: II wytyczna Seveso)

- Ostatnio zamieniona przez wytyczną 2003/105/EG (II zmieniona wytyczna Seveso)
- Dostosowana na płaszczyźnie państwowej poprzez zarządzenie o wypadkach i ustawę federalną o ochronie przed emisją (ostatnie zmiany 2005)

Slajd 8

Porozumienie o wypadkach przemysłowych (1)

Istotne regulacje bilateralnej współpracy

- Art. 4: Ustalenie niebezpiecznych czynności
- Art. 6: zapobieganie
- Art. 8: Gotowość w razie potrzeby
- Art. 9: Informowanie i udział opinii publicznej
- Art. 10: Systemy powiadamiania przy wypadkach przemysłowych

- Art. 11: zwalczanie
- Art. 12: Wzajemne udzielanie pomocy

Slajd 9

Porozumienie o wypadkach przemysłowych (2)

Zastosowanie Art. 4 (ustalenie niebezpiecznych czynności) w połączeniu z załącznikiem I

- Stosunek załącznika I porozumienia UNECE do załącznika I II wytyczna Seveso
 - Od ostatniej zmiany załącznika I porozumienia dokumenty są zgodne w znacznej części (wejście w życie od 19.03.2008)
- Kryteria rozprzestrzeniania się substancji
 - a) ścieżka powietrzna
 - b) ścieżka wodna
- Lista substancji wypadku VO jest identyczna z listą substancji II wytycznej Seveso

Slajd 10

Porozumienie o wypadkach przemysłowych (3)

Zastosowanie Art. 6 (zapobieganie)

- Mniej istotny dla bilateralnej współpracy
- Główne wymogi w § 3 wypadek VO i Art. 5 II wytycznej Seveso (ogólne obowiązki eksploatatora) są identycznie uregulowane
- Szczegółowo w niemieckim prawie obowiązki są silniej skonkretyzowane:

Należy uwzględnić zakładowe i zależne od rodzaju okolicy źródła niebezpieczeństw jak i działania osób nieupoważnionych (§ 3 wypadek VO)

 - Wymagania odpowiadają obecnej technice jak i szkoleniu pracowników np. wyposażenie w urządzenia alarmowe i zabezpieczające jak i pomiarowe i sterujące, prace konserwacyjne i naprawcze (§§ 4 i 6 wypadek VO)

Slajd 11

Porozumienie o wypadkach przemysłowych (4)

Środki zapobiegające

- Następujące krajowe regulacje są identyczne z regulacjami UE
 - Pomysł zapobiegania wypadkom w połączeniu z systemem zarządzającym zabezpieczeniami
 - Raport bezpieczeństwa
 - Kontrola osiedleń (§ 50 ustawa federalna ochrony przed emisją)
 - inspekcja

Slajd 12

Porozumienie o wypadkach przemysłowych (5)

Zastosowanie Art. 8 (Gotowość w razie potrzeby)

- Narodowe prawo kładzie nacisk na środki zapobiegawcze
 - § 3 (3) (Ogólne obowiązki eksploatatora) wypadek VO: Eksploatator musi przedsięwziąć środki zapobiegawcze, aby możliwie najlepiej ograniczyć skutki wypadków.
- Podstawowe narzędzie: Plany nagłych wypadków
 - Stworzenie wewnętrznych planów nagłych wypadków przez eksploatatora (zastosowanie przy wypadku VO)
 - Stworzenie zewnętrznych planów nagłych wypadków przez odpowiedni urząd (zastosowanie w ustawach o ochronie przed katastrofami krajów związkowych)
 - UE i Niemcy przykładają wagę do wypróbowania
 - Sprawdzanie i przeprowadzenie prób co najmniej raz na 3 lata

Slajd 13

Porozumienie o wypadkach przemysłowych (6)

Dodatkowe wymagania do zastosowania Art. 8 (Gotowość w razie potrzeby) w prawie narodowym (wypadek VO)

- § 5 (wymagania ograniczenia skutków wypadków): Obowiązek eksploatatora - podjęcie kroków budowlanych, technicznych i organizacyjnych
- § 6 (uzupełniające wymagania): Obowiązki eksploatatora np. Konserwacja i naprawa (zgodnie ze stanem technicznym) jak i szkolenie personelu
- § 12 (pozostałe obowiązki): Eksploatator musi wyznaczyć osobę upoważnioną w przypadku wypadku.

Ponad to: Ćwiczenia na płaszczyźnie regionalnej.

Slajd 14

Porozumienie o wypadkach przemysłowych (7)

Zastosowanie Art. 9 (Informowanie i udział opinii publicznej)

- Art. 13 II wytycznej Seveso i § 11 wypadek VO (informacje o środkach bezpieczeństwa)

Należy powiadomić potencjalnie dotknięte osoby i instytucje. Sprawdzanie co najmniej raz na 3 lata.

Raport bezpieczeństwa musi być dostępny dla opinii publicznej.

- Art. 11 II wytycznej Seveso i ustaw ochrony przed katastrofami krajów związkowych: Udział opinii publicznej przy ustalaniu i aktualizacji zewnętrznych planów nagłych wypadków.
- § 11 wypadek VO (jak Art. 13 (2) II wytycznej Seveso): Obowiązki niemieckich eksploatatorów do powiadomienia opinii publicznej obowiązuje również w stosunku do państw nie będących członkami UE.

Slajd 15

Porozumienie o wypadkach przemysłowych (8)

Zastosowanie Art. 10 (systemy informowania przy wypadkach przemysłowych)

- Centrum lokalne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych jest państwowym miejscem kontaktowym (National Contact Point) w ramach systemu UNECE do stwierdzania wypadków przemysłowych (IAN)
 - Ministerstwo jest również miejscem kontaktowym do odbierania próśb o udzielenie pomocy
- W przypadku skutków dotyczących wód, które rozprzestrzeniają się poza granice państwa: Systemy ostrzegawcze i alarmowe międzynarodowych komisji terenów rzecznych (np. IKRS, IKSO, IKSD)

Slajd 16

Porozumienie o wypadkach przemysłowych (9)

Zastosowanie Art. 11 (zapobieganie)

- Główny wymóg w § 3 wypadek VO i Art. 5 II wytycznej Seveso (ogólne obowiązki eksploatatora) są uregulowane identycznie
- Szczegółowo w niemieckim prawie obowiązki są bardziej skonkretyzowane:
 - § 5 wypadek VO (wymagania ograniczenia skutków wypadków):
 - środki budowlane
 - Wyposażenie technicznymi urządzeniami zabezpieczającymi
 - Techniczne i organizatorskie środki ochronne
 - Niezwłoczne doradztwo odpowiednich urzędów i zaangażowanych sił
 - § 6 wypadek VO (uzupełniające wymagania):
 - Szkolenie personelu w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom

Slajd 17

Porozumienie o wypadkach przemysłowych (10)

Środki zapobiegające

- Następujące krajowe regulacje są identyczne z regulacjami UEPlany nagłych wypadków
- Informacje o środkach bezpieczeństwa
- Inspekcja: Eksploatator musi udowodnić, że przewidział odpowiednie środki do zwalczania skutków wypadków w obrębie terenu zakładu i poza nim.

Slajd 18

Porozumienie o wypadkach przemysłowych (11)

Zastosowanie Art. 12 (wzajemne udzielanie pomocy) poprzez bilateralne uzgodnienia/ umowy

- Między Niemcami i ich 9 krajami sąsiadującymi
- Między Niemcami i innymi krajami jak Węgry, Litwa i Rosja
- Między niemieckim krajem związkowym i państwem sąsiadującym
- Łącznie około 60 umów

Również poprzez wielostronne uzgodnienia o ochronie wód (np. umowa o ochronie Dunaju z 1994r, 10 uczestniczących krajów)

Jako miejsce kontaktowe wyznacza się lokalne centrum Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Niemiec.